

FYZIKÁLNĚ-CHEMICKÉ METODY

Obsah

1. Stanovení struktury látek rentgenovou difrakcí

1.1. Úvod	1
1.2. Princip metody, její výhody, nevýhody a omezení	2
1.3. Požadavky na vzorek	4
1.3.1. Způsoby přípravy monokrystalů	4
1.3.2. Předběžné posouzení kvality	9
1.3.3. Nestálé vzorky	10
1.4. Krystalografický výstup	10
1.4.1. Datové soubory	11
1.4.2. Grafika	14
1.4.3. Odvozená data	15
1.4.4. Absolutní konfigurace	16
1.5. Prezentace výsledků	17
1.6. Krystalografické databáze	18
1.7. Makromolekulární struktury	23
1.8. Slabiny	24
1.9. Perspektivy	27

2. Elektronová spektroskopie

2.1. Úvod	29
2.2. Základní pojmy, používané jednotky	30
2.3. Časová stupnice elektronové spektroskopie. Franck-Condonův princip	34
2.4. Luminiscence	36
2.5. Výběrová pravidla	37
2.6. Základní klasifikace elektronových přechodů	44
2.7. Efekty v elektronových spektrech	46
2.8. Měření absorpčních a fluorescenčních spekter	46
2.9. Analytické užití elektronové spektroskopie	55
2.10. Teoretické výpočty elektronových spekter	60
2.11. Doporučená literatura	65

3. Vibračně-rotační spektroskopie

3.1. Úvod	67
3.2. Základní pojmy	67
3.2.1. Infračervená absorpční spektroskopie	68
3.2.2. Ramanova spektroskopie	69
3.3. Klasický harmonický model molekulárních vibrací.....	71
3.4. Rozdělení molekulárních vibrací	74
3.5. Vibrační problém ve vnitřních souřadnicích	75
3.6. Měření vibračních spekter	77
3.6.1. Infračervená absorpční spektra	77
3.6.2. Ramanova spektra	84
3.6.3. Příprava vzorku, provádění experimentů	85
3.7. Využití vibračních spekter	91
3.7.1. Strukturní analýza	91
3.7.1.1. Oblast 3100-4000 cm^{-1}	91
3.7.1.2. Valenční vibrace C-H (oblast 2700-3300 cm^{-1}).....	93
3.7.1.3. Charakteristické vibrace v oblasti 2000-2700 cm^{-1}	94
3.7.1.4. Vibrace karbonylu (1600-1900 cm^{-1})	94
3.7.1.5. Oblast otisku palce (900-1400 cm^{-1}), identifikace sloučenin	95
3.7.1.6. Oblast nižších vlnočtů	95
3.7.2. Konfigurace, konformace	96
3.7.3. Spektra izotopicky značených sloučenin	96
3.7.4. Vibrační spektroskopie biopolymerů	97
3.8. Ab initio výpočty silových konstant	99
3.9. Doporučená literatura	103

4. Optická aktivita, cirkulární dichroismus

4.1. Úvod	105
4.2. Lineárně a cirkulárně polarizované světlo	105
4.3. Základní pojmy a jednotky	108
4.4. Optická rotační síla	111
4.5. Rozdělení chiroptických metod	113
4.6. Strukturní podmínky pro vznik optické aktivity, výběrová pravidla.....	116
4.7. Měření chiroptických vlastností	117
4.7.1. Polarizace světla, polarizační prvky	117

4.7.2. Optická otáčivost a optická rotační disperze (ORD)	122
4.7.3. Církulární dichroismus	123
4.7.4. Optická aktivita měřená v Ramanově rozptylu (ROA)	128
4.8. Provádění chiroptických experimentů	129
4.9. Výpočty chiroptických vlastností	130
4.9.1. Výpočty elektronového církulárního dichroismu (ECD)	131
4.9.2. Výpočet vibračního církulárního dichroismu (VCD)	134
4.9.3. Modely vzniku optické aktivity	137
4.10. Zajímavé aplikace	141
4.10.1. Závislost na teplotě	141
4.10.2. Biopolymery	142
4.10.3. Vazebné studie, indukovaná optická aktivita	145
4.11. Speciální chiroptické experimenty	147
4.11.1. Církulární dichroismus ve vzdálené UV oblasti (VUVCD).....	147
4.11.2. Magnetický církulární dichroismus (MCD)	148
4.12. Doporučená literatura	150